

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA FUNDUSZY EUROPEJSKICH PRZY INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020 W ROKU 2017

OLSZTYN, 2018 ROK

*Nazwa instytucji sporządzającej
dokument*

*Urząd Marszałkowski
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie*

*Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za
sporządzenie Raportu*

Agnieszka Adamowska
Rzecznik Funduszy Europejskich przy
Instytucji Zarządzającej

Raport przedłożono

Instytucji Zarządzającej Regionalnym
Programem Operacyjnym Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

*Raport zamieszczono na stronie
internetowej*

<http://rpo.warmia.mazury.pl/>

Spis treści

Wykaz Skrótów używanych w dokumencie	4
1. Zakres Raportu	6
2. Podstawa prawna powołania Rzecznika Funduszy Europejskich	6
3. Działania związane z przygotowaniem funkcjonowania instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich	7
3.1 Powołanie Rzecznika Funduszy Europejskich	7
3.2 Określenie otoczenia formalno-prawnego i procedur wewnętrznych	7
3.3 Zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji między Rzecznikiem Funduszy Europejskich a interesariuszami	8
4. Działania Rzecznika Funduszy Europejskich wynikające z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	9
4.1 Rozpatrywanie zgłoszeń	9
4.2. Okresowy przegląd procedur	9
4.3. Propozycje usprawnień	10
Wnioski	11

Wykaz Skrótów używanych w dokumencie

Departament EFRR	Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Departament EFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IP	Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
IP WMARR S.A.	Instytucja Pośrednicząca Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie
Zarząd WWM	Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego
IW IZ	Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
IZ RPO	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
IK UP	Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa (minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego)
OFiP	Opis funkcji i procedur obowiązujących w Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
Raport	Raport z działalności Rzecznika Funduszy Europejskich przy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 za rok 2017

RFE

Rzecznik Funduszy Europejskich

**Rozporządzenie
ogólne**

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

RPO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

**Ustawa
wdrożeńowa**

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

1. Zakres Raportu

Niniejszy Raport stanowi wykonanie obowiązku wynikającego z treści art. 14a ust. 7 ustawy wdrożeniowej zgodnie, z którym RFE corocznie, nie później niż w terminie do dnia 31 marca, sporządza Raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go IZ RPO, która zamieszcza go na swojej stronie internetowej.

Raport ma na celu przedstawienie wyników podjętych działań przez Rzecznika w okresie sprawozdawczym w zakresie:

- 1) Funkcjonowania instytucji RFE w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- 2) Wykonanych zadań przez RFE uregulowanych w ustawie wdrożeniowej, w tym informacji w zakresie:
 - rozpatrywanych zgłoszeń,
 - przygotowanych i przekazanych do właściwych instytucji propozycjach usprawnień, w tym informacje na temat:
 - ✓ stanowiska właściwej instytucji do propozycji usprawnienia,
 - ✓ działań przewidywanych lub podjętych przez właściwą instytucję w celu ewentualnego wdrożenia usprawnienia,
 - ✓ postępu we wprowadzaniu przyjętych przez właściwą instytucję usprawnień,
 - ✓ przeprowadzonych przeglądów procedur.

2. Podstawa prawna powołania Rzecznika Funduszy Europejskich

Nowelizacja ustawy z dnia 11 lipca 2017 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* wprowadziła instytucję Rzecznika Funduszy Europejskich. W myśl art. 14a ustawy wdrożeniowej obowiązek powołania RFE spoczywa na instytucjach zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi. RFE nie jest instytucją w rozumieniu rozporządzenia ogólnego zaangażowaną bezpośrednio w zarządzanie lub wdrażanie regionalnego programu operacyjnego, a tym samym nie podlega procesowi desygnacji uregulowanemu w art. 124 rozporządzenia ogólnego.

Ustawa nadała RFE uprawnienia o charakterze weryfikacyjnym oraz sygnalizacyjnym. Zakres zadań w świetle ustawy wdrożeniowej, który powierzono RFE uregulowano w art. 14a ust. 3. W otwartym katalogu zadań ustawodawca wyszczególnił przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń przyjmujących charakter skarg, wniosków odnoszących się do działalności danej instytucji jak i udzielanie stosownych wyjaśnień w tym zakresie. RFE ma obowiązek również podejmowania działań zmierzających do usprawnienia realizacji danego programu poprzez

dokonywanie okresowych przeglądów procedur jak i formułowanie propozycji usprawnień dla właściwej instytucji.

Ustanowienie RFE miało na celu powołanie do życia instytucji, która poprzez kontakt zarówno z wnioskodawcami, beneficjentami oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem funduszy unijnych będzie odpowiedzialna za sygnalizowanie poszczególnym instytucjom systemu wdrażania propozycji usprawnień w procesie realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków unijnych.

Wprowadzona regulacja jest spójna z postanowieniami Rozporządzenia ogólnego i służy wzmocnieniu mechanizmów dla realizacji postanowień art. 74 ust. 3, stanowiącego m.in., że: Państwa członkowskie zapewniają skuteczne rozwiązania w zakresie badania skarg dotyczących EF-SI¹. Za określenie zakresu, przepisów i procedur dotyczących tych rozwiązań odpowiadają państwa członkowskie stosownie do ich ram prawnych i instytucjonalnych.

3. Działania związane z przygotowaniem funkcjonowania instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich

3.1 Powołanie Rzecznika Funduszy Europejskich

IZ przykładą dużą wagę do działania zgodnego z obowiązującymi regulacjami, zarówno w zakresie przepisów prawa jak i procedur dotyczących wdrażania funduszy europejskich. Jednym z elementów dbałości o zgodność działania z przyjętymi przepisami prawa jest utworzenie na podstawie nowelizacji ustawy wdrożeniowej instytucji RFE.

Na mocy Uchwały Nr 68/1077/17/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 listopada 2017 r. powołano z dniem 1 grudnia 2017 r. Panią Agnieszkę Adamowską na funkcję Rzecznika Funduszy Europejskich przy Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Ustawodawca przewidział również możliwość powołania RFE w instytucjach uczestniczących w realizacji programów operacyjnych, przy czym żadna z IP RPO go nie powołała.

3.2 Określenie otoczenia formalno-prawnego i procedur wewnętrznych

W celu zapewnienia skutecznego i sprawnego wykonywania powierzonych zadań przez RFE, Uchwałą Nr 68/1076/17/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia

¹ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Fundusz Spójności, z Funduszem Rozwoju Obszarów Wiejskich, tj. Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz z funduszem w sektorze morskim i rybołówstwa, tj. środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR)

21 listopada 2017 r. w sprawie zmian w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, instytucję RFE umocowano w strukturze Urzędu. Kompetencje RFE uregulowano w § 44a Regulaminu Organizacyjnego. Dążąc do zapewnienia całkowitej bezstronności i niezależności od IZ, funkcję RFE podporządkowano w bezpośredniej podległości służbowej Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zapewniając tym samym RFE niezależną pozycję w zakresie wykonywanych przez niego zadań.

Instytucja RFE została uregulowana również w OFiP. Dokument opisu funkcji i procedur obowiązujący w IZ RPO oraz Instytucji Certyfikującej zawiera opis systemu zarządzania i kontroli RPO. Informacje w nim zawarte podlegają bieżącej aktualizacji między innymi na skutek zmian aktów prawnych regulujących ujęte w nim procedury, Regulaminu Organizacyjnego, ustaleń i rekomendacji IK UP, instytucji kontrolnych lub komórek organizacyjnych zaangażowanych we wdrażanie RPO. W związku ze zmianą ustawy wdrożeniowej m.in w zakresie powołania przez instytucje zarządzające RFE wprowadzono zmiany do OFiP. Regulacje RFE uwzględniono w części dotyczącej *opisu procedur obowiązujących w instytucji zarządzającej odnoszących się do zakresu, zasad i procedur dotyczących skutecznych rozwiązań określonych przez państwo członkowskie w odniesieniu do badania skarg dotyczących EFSI* określając jego funkcję i zakres kompetencji.

3.3 Zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji między Rzecznikiem Funduszy Europejskich a interesariuszami

Dążąc do wypracowania optymalnych rozwiązań przy realizacji RPO, na stronie internetowej <http://rpo.warmia.mazury.pl/artukul/3294/rzecznik-funduszy-europejskich> zachęcono wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem środków europejskich do włączenia się w ten proces. Umożliwiono przedstawianie RFE swoich wniosków, propozycji usprawnień, a także występujących utrudnień w zakresie realizacji RPO poprzez określone kanały komunikacyjne.

Podmiotom zainteresowanym wystąpieniem do RFE umożliwiono skorzystanie z dogodnych form kontaktu poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego on-line, wysłanie wiadomości elektronicznej na wskazany adres mailowy bądź poprzez najbardziej tradycyjną formę, jaką jest pismo przekazane listownie bądź doręczone osobiście w kancelarii Urzędu. RFE przyjmuje również zainteresowane osoby osobiście w siedzibie Urzędu, po uprzednim telefonicznym umówieniu się.

4. Działania Rzecznika Funduszy Europejskich wynikające z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

4.1 Rozpatrywanie zgłoszeń

W okresie sprawozdawczym tj. od 1 do 31 grudnia 2017 roku zgłoszono do RFE ogółem 7 spraw związanych z wdrażaniem środków europejskich.

Zgłoszenia związane były z rozpatrzeniem postulatów odnoszących się do działalności IZ oraz IP WMARR S.A. Zgłoszenia składane były za pośrednictwem poczty e-mail kierowanej na adres RFE. Pomoc realizowana była poprzez analizę przepisów prawa, wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, wewnętrznych procedur jak i wzorów dokumentów oraz wystąpień do IZ o udzielenie informacji i zajęcie stanowiska. Przedmiotem weryfikacji zgłoszeń była analiza zasadności opracowania przez IZ wzoru zapytania ofertowego oraz obowiązku ustanawiania drugiego zabezpieczenia przy realizacji umowy o dofinansowanie projektu w zakresie przedsięwzięć, w których wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł (dziesięć milionów złotych).

4.2. Okresowy przegląd procedur

Zgodnie z art. 14a ust. 3 pkt 4) ustawy wdrożeniowej RFE zobowiązany jest do dokonywania okresowego przeglądu procedur we właściwej instytucji. Powołany przez IZ RFE jest umocowany do dokonywania przeglądów procedur wszystkich instytucji danego programu operacyjnego. Przeglądowi podlegają procedury uregulowane w OFiP i instrukcjach wykonawczych właściwych instytucji jak i opracowane przez te instytucje wzory dokumentów.

W okresie sprawozdawczym RFE dokonał przeglądu procedur, które były przedmiotem zgłoszeń i dotyczyły w szczególności weryfikacji IW IZ w części dotyczącej podpisywania i aneksowania umów o dofinansowanie projektu, Regulaminu konkursu wraz z załącznikami w tym wzoru umowy o dofinansowanie oraz Instrukcji zabezpieczenia umowy o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

4.3. Propozycje usprawnień

RFE zgodnie z treścią art. 14a ust. 3 pkt 5) zobowiązany jest do formułowania propozycji usprawnień dla właściwej instytucji. RFE wypracowuje usprawnienia bazując na stanowiskach przedstawianych w rozpatrywanych zgłoszeniach oraz na podstawie przeglądu procedur w programie operacyjnym.

Uznane za celowe i zasadne przez RFE propozycje usprawnień są formułowane i przekazywane do właściwej instytucji na bieżąco. Przy czym sformułowane propozycje usprawnień poprzedzone są zawsze pozyskaniem od instytucji, której zgłoszenie dotyczy, informacji niezbędnych do wykonania analizy zgłoszenia. W tym celu RFE w okresie sprawozdawczym występował do IZ o udzielenie informacji i zajęcie stanowiska w ramach rozpatrywanych zgłoszeń.

W świetle ustawy wdrożeniowej sformułowane propozycje usprawnień przez RFE nie są wiążące dla IZ i IP. Zalecenia RFE mają jedynie na celu rozważenie przez instytucje, do których kierowane są usprawnienia zasadności ich wprowadzenia. Sformułowane propozycje usprawnień mają przyczynić się do sprawnego wdrażania i realizacji RPO.

W wyniku analizy zgłoszeń RFE skierował do IZ propozycję wprowadzenia usprawnień polegających na:

- 1) rozważeniu zasadności uregulowania odrębnie w *Instrukcji zasad zabezpieczania prawidłowej realizacji umów o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*, zasad dofinansowania udzielanego w formie zaliczki jak i rozważenia możliwości złagodzenia wymogów ustanawiania dwóch form zabezpieczeń przy realizacji umowy o dofinansowanie projektu w zakresie przedsięwzięć, w których wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł (dziesięć milionów złotych),
- 2) rozważeniu zasadności opracowania schematu, który stanowiłby pomoc w przygotowaniu zapytania ofertowego dla Beneficjentów.

Departament EFRR poinformował RFE, że w wyniku analizy możliwości zniesienia obowiązku obligatoryjnego ustanowienia drugiego zabezpieczenia realizacji umowy o dofinansowanie, Zarząd WWM podjął decyzję w sprawie zatwierdzenia *Instrukcji zasad zabezpieczania prawidłowej realizacji umów o dofinansowanie projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020* wprowadzając zasadnicze zmiany w stosunku do dotychczasowego brzmienia dokumentu m.in. odstępując od obligatoryjnego obowiązku ustanowienia dwóch form zabezpieczeń prawidłowej realizacji umowy. Zniesienie dodatkowych ograniczeń i obciążeń nałożonych na Beneficjentów związanych z ponoszeniem

kosztów wniesienia dodatkowego zabezpieczenia realizacji umowy przyczyni się do zniesienia ograniczenia dostępu do pozyskania funduszy unijnych.

W przypadku rozważenia zasadności opracowania schematu, który stanowiłby pomoc w przygotowaniu zapytania ofertowego dla Beneficjentów zarówno Departament EFRR jak i Departament EFS wskazali na brak potrzeby narzucania Beneficjentom schematu treści zapytania ofertowego. *Wytyczne Ministerstwa Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* nie wskazują obligatoryjnych wymogów dotyczących treści zapytania ofertowego, a informacje zawarte w dalszej części *Wytycznych*, określające minimalne warunki treści zapytania, są w przypadku rozeznania rynku, dobrowolne. Ewentualny wzór byłby tylko i wyłącznie przepisaniem treści *Wytycznych*, jak również wprowadzaniem nadmiernego formalizmu do procedury rozeznania rynku.

Wnioski

W 2017 r. z uwagi na zbyt krótki okres sprawowania funkcji przez RFE wpłynęło niewiele zgłoszeń. Przewiduje się, że w kolejnym okresie sprawozdawczym wzrośnie ich liczba z uwagi na rozpowszechnienie instytucji RFE.

Pozyskanie informacji przez osoby zainteresowane wsparciem ze środków europejskich o utworzeniu instytucji RFE przyczyni się do tego, że coraz chętniej będą sięgały one po tą formę pomocy.

Jedną z najlepszych metod pozyskania wiedzy na temat pojawiających się utrudnień w ramach realizowanego RPO jest właśnie kontakt RFE z beneficjentami, wnioskodawcami czy innymi podmiotami zainteresowanymi pozyskaniem środków europejskich. Bazując na stanowiskach przedstawionych w rozpatrywanych zgłoszeniach, analizie wpływających wniosków o interwencję lub postępowania polubowne można wdrożyć skuteczne mechanizmy usprawniające proces wdrażania RPO.

Skuteczna i aktywna działalność RFE będzie wpływała nie tylko na usprawnienie procesu wdrażania funduszy europejskich, ale także będzie sprzyjała dobremu wizerunkowi IZ i IP RPO, jako instytucji przyjaznych tym podmiotom podejmującym ich problemy.